

מקינה לתקווה התכנסות ליום השואה תשפ"ד

הכון שאלום
SHALOM HARTMAN
INSTITUTE הרטמן שלום
מחלקת הטקסים

דף למנחה

מהי התכנסות:

התכנסות ליום השואה תשפ"ד מוליכה את המשתתפים מבעד לפרקיה מקינה לתקווה דרך מסע רגשי, חויתי ומחשבתי. המשתתפים לא רק צופים או מקשיבים, אלא לוקחים חלק פעיל באירוע. התכנסות היא מעגל קשב ושיח ההופך את הזיכרון האישי לשיתופי.

המשתתפים בהתכנסות יושבים במעגל, ופונים זה אל זה. פניהם הם ביטוי לחשיבותם של פני כל אדם וסיפורו. המשתתפים מוזמנים לקחת חלק בקריאה, בשירה יחד, במסירת עדות, ובשיח. וכן לחלוק את שמות קהילות המוצא של משפחותיהם, ואת מקומות מגוריהם בהווה.

במהלך ההתכנסות, המשתתפים מוזמנים להדליק נר זיכרון לנספים, שורדים, עקורים, ולממשיכי דרכם.

התכנסות נערכת בקהילה, בכיתה, ביחידה הצבאית, בסלון הבית, בבית הכנסת או במתנ"ס, עם משתתפים שונים או דומים, במעגל מצומצם או רב משתתפים. כל התכנסות היא בעלת אופי יחודי שהינו ביטוי של משתתפיה.

ההתכנסות פונה אל כל אחד מהמשתתפים כאל נושאי זיכרון. לכל משתתף מקום לחלוק את הזיכרון האישי במעגל ההתכנסות.

תפקיד מנחה ההתכנסות:

תפקיד המנחה להוביל את האירוע מבעד לפרקי ההתכנסות תוך שיתוף הקבוצה בקריאה, שירה, עדות ושיר. ליצור מרחב של קשב, קבלה והכלה, ולהיות פתוחים לקולות המשתתפים ללא שיפוטיות ערכית או אידיאולוגית.

על המנחה לבחור מראש את חומרי הקריאה ואת השירים על פי אופי קהל משתתפי ההתכנסות. לאורך הגדת ההתכנסות ישנם קטעי קריאה מוצעים שניתן להחליפם בכל חומר אחר, מצוטט או מקורי. ניתן להיעזר בהגדת ההתכנסות המורחבת. בנוסף, ישנם חלקים בהם המשתתפים מוזמנים לשירה משותפת. רשימת שירים מומלצת שזורה ומסומנת בברקוד על פי חלקי ההגדה. רשימה זו הורכבה לאחר מחשבה רבה בליווי אנשי מקצוע. עם זאת, ניתן כמובן לשלב שירים שונים ככל העולה על רוחכם.

על המנחה לתת הקדמה לכל אחד מהפרקים, ולהזמין על פי ההנחיות את המשתתפים לקרוא יחד או לחוד, לשיר, לנקוב בשמות קהילות המוצא, להדליק נר זיכרון, להשתתף בשיר, או לשתוק יחד.

לאורך ההתכנסות משובצים רגעים של שקט, שלמרות המבוכה הראשונית, הם נדבך מכונן של חווית ההתכנסות. רגעים להרהור, מחשבה ורגש. למנחה יש הגמישות לאזן נתינת אפשרות לביטוי מרבי של המשתתפים לבין הצורך לשמור על הרצף.

אם נוכחים בהתכנסות ניצולי שואה, עקורים, בני הדור השני או ניצולים או עקורים בעקבות אירועי 7 באוקטובר, יש לשקול לתת לדבריהם לפתוח את השיח המשותף.

המלצה: לתכנן את אורך ההתכנסות לטווח שבין 90-45 דקות.

מתוך ההקדמה להתכנסות ליום השואה תשפ"ד מקינה לתקווה:

בלב אירועי הדמים הנמשכים מאז 7 באוקטובר 2023, שאלנו את עצמנו איך נזכור השנה את השואה? אין ברצוננו לקבוע מסורת, אלא לתת מענה לשעה זו. חיברנו לכן את ה"התכנסות ליום השואה תשפ"ד - מקינה לתקווה". "ההתכנסות" המבקשת לזכור את השואה בעוד אנו מצויים בלב האירועים, ליצור מעגל קשב ולהעניק תקווה וחוסן.

זיכרון איננו דבר שאצור בספרים. יסודו בתודעתם של בני אדם, איש ואשה על פי דרכם, דור ודור ועולמו. ההתכנסות היא הזמנה עבור כל אחד ואחת לקחת חלק ביצירת הזיכרון החי.